šukių, langų stiklo duženų. Apatiniame, durpingame duobės užpilde rasta vazelė su glazūruotu vidumi bei gyvūnų kaulų. Žemiau pasiektas natūralus žvyro sluoksnis.

Palei požeminio garažo Š ir P sienas žvalgytos 1–3 m pločio tranšėjos. Žvalgymų metu iki 1,5–4 m gylio fiksuotas piltinis gruntas su XX a. šiukšlėmis.

Didžioji St. 32

In 2015, an excavation and survey were conducted on the grounds of the former Jesuit monastery at Didžioji St. 32, Vilnius. The structures discovered during the 1996 investigation: the conjectured remains of a non-ferrous metal melting furnace (Figs. 1–4) and the foundation of a 19th-century building were unearthed a second time in the SW part of the courtyard. At undisturbed locations, a 2.5–5 m thick, 17th–20th-century layer was recorded. The remains of a 17th-century structure were discovered to the W of the furnace. The structure's masonry wall had been created from stones and bricks bound with clay (Figs. 5–6). Various 16th–17th-century finds were discovered inside the building (Figs. 7–9). This structure and the furnace could be connected with the construction of the monastery in the first half of the 17th century. Several 16th–17th-century pits created prior to the construction of the monastery were discovered. A fragment of an 18th–19th-century building foundation was found near the plot's 20th-century masonry fence. At many of the investigated locations the cultural layer had been disturbed during earlier earthwork and construction work. At undisturbed locations, the original surface was recorded at a depth of 2.2–2.4 m from the present-day surface while natural soil lay at a depth of 2.5–2.8 m.

The remains of 19th–20th-century structures were unearthed in the N part of the courtyard. Some of them had already been unearthed during the 1998 investigation. The remains of the structures belong to an addition, with a sewer reservoir, built onto the N building of the *Domus professa*.

Diana Antropikaitė

Vilniaus gatvė 28

2015 m. Vilniuje, Vilniaus ir Liejyklos gatvių kampe esančiame skvere vykdyti detalieji tyrimai ir žvalgymai. Jų metu ištirta 14,3 m^2 dydžio perkasa, žvalgytas bendras apie 39 m^2 dydžio plotas. Fiksuotas XVII–XX a. kultūrinis sluoksnis.

Jau XVIII a. tyrimų vieta priklausė uždaram miesto sklypui su perimetriniu mūriniu užstatymu, Radvilų rūmų kompleksui. Iš P sklypą ribojo buvusi Vilniaus miesto gynybinė siena. Iki XIX a. pradžios vientisas Radvilų sklypas buvo suskaldytas į atskiras posesijas su vyraujančiu mediniu užstatymu. Nuo XIX a. vidurio iki XX a. I pusės vieta užstatyta mūriniais pastatais. XX a. viduryje šioje teritorijoje stovėję mūriniai pastatai nugriauti ir suformuotas dabartinis skveras.

Skvero P dalyje 2014 m. dujotiekio rekonstrukcijos metu žvalgyta 56,5 m ilgio, 50 cm pločio ir 90 cm gylio tranšėja. 30–40 cm gylyje aptikta XIX–XX a. pradžios pastatų fragmentų. Tais pačiais metais skvero V dalyje, prie Vilniaus gatvės, planuojamų prie kiosko pastato prijungti tinklų vietoje tirtas 1 šurfas (*ATL 2014 metais*, V., 2015, p. 453–454). Iki 40–70 cm gylio fiksuotas XX a. permaišytas sluoksnis. Nuo 20 cm gylio atidengtos XVIII a. arkinės konstrukcijos pamato liekanos. Žemiau pamato arkos skliauto

glūdi XVIII a. kultūrinis sluoksnis. 1,8 m gylyje aptikta ankstyvesnių nei pastatas akmenų grindinio liekanų.

2015 m. skvero P ir V dalyje, elektros trasos vietoje žvalgyta 72 m ilgio, 30–60 cm gylio tranšėja. Iki projektinio gylio susiformavę piltinės kilmės XX a. sluoksniai. Ties Liejyklos gatve aptikta XIX–XX a. pastato, nugriauto XX a. viduryje, liekanų. Žvalgymų metu po piltiniais sluoksniais 40 cm gylyje aptiktos 2 statinių liekanos (M2, M3). Skvero centrinėje dalyje, 30–40 cm gylyje atidengtos ŠR–PV krypti-

1 pav. Statinių liekanos M4, M5, M6–7, vaizdas iš V pusės. D. Antropikaitės nuotr.

Fig. 1. The remains of structures M4, M5, and M6–7, as seen from the W

timi orientuoto statinio liekanos (M2). Statinys buvo apie 6 m pločio, iš 10x10; 22x14 cm dydžio akmenų krautomis 40–60 cm storio sienomis. Tarp statinio sienų 40 cm gylyje atidengtos rausvos ir gelsvos spalvos plytos, klotos ant molio sluoksnio – greičiausiai buvusių grindų liekanos. Plytų matmenys: 22x15; 32x14 cm. Tarp jų viena plyta su braukomis. Mūro fragmentai tęsiasi žemiau projektinio 50 cm gylio.

Į ŠV nuo statinio M2, tranšėjoje 30 cm gylyje fiksuotas 80 cm pločio pastato pamato fragmentas, orientuotas ŠV–PR kryptimi (M3). Mūras suformuotas iš rausvų plytų fragmentų ir akmenų. Vienos antrinio panaudojimo plytos fragmentas buvęs su braukomis. Mūras tęsiasi žemiau projektinio 40 cm gylio. Tarp statinių liekanų M2 ir M3 40 cm gylyje atidengtas akmenų (35x25, 40x40, 15x10, 5x8 cm dydžio) grindinys. Tai greičiausiai XVIII–XIX a. buvusios posesijos vidinio kiemo paviršius.

Skvero V dalyje, nuo naujojo kiosko iki Vilniaus gatvės važiuojamosios dalies, R–V kryptimi tirta iki 1,3 m pločio, apie 11 m ilgio ***perkasa 1*** (1 pav.). 10 m ilgio perkasos atkarpa buvo šaligatvio dalyje, likusi 1 m ilgio dalis tirta Vilniaus gatvės važiuojamojoje dalyje.

Skvero vietoje po trinkelėmis ir smėlio paklotu iki maždaug 0,8–1 m gylio glūdi pilkas molingas ir pilkas su smulkiomis griuvenomis sluoksniai, susiformavę XVIII–XIX a. Po trinkelių smėlio paklotu nuo 20 cm gylio atidengtas pamato su skliauto liekanomis (M4) fragmentas, nuo Vilniaus gatvės nutolęs 8 m R link. Pastato pamatas 90 cm storio, orientuotas ŠV–PR kryptimi. Jis fiksuotas iki pat projektinio 1,7 m gylio, jo apačia nepasiekta. Pamatas sufor-

muotas iš rausvos ir gelsvos spalvos įvairių matmenų (27x7, 27x5, 13x10 cm) plytų, rištų kietu balsvu kalkių skiediniu. Jo R pusėje 0,4–1 m gylyje išlikęs apie 1 m pločio mūrinio skliauto fragmentas. Mūras M4 ir į R nuo jo tranšėjoje fiksuotas pamatas M3 galėtų priklausyti vienam XVIII–XIX a. pastatui.

Arčiau Vilniaus gatvės, apie 1,5 m nuo jos R pakraščio, 20 cm gylyje atidengtas 90 cm pločio arkinės konstrukcijos pamato fragmentas (M8) (2 pav.). Kaip ir pamatai M4 jis eina lygiagrečiai su gatve ŠV–PR kryptimi. Pamatas datuojamas XVIII a. Jo fragmentas aptiktas dar 2014 m. žvalgomųjų tyrimų metu (*ATL 2014 metais*, V., 2015, p. 453–454). Jis suformuotas iš gelsvų ir rausvų 27x7 cm dydžio plytų, rištų kietu kalkių skiediniu. Pamato apatinės dalies arkos plotis – apie 45 cm. Arkos dalyje į tarpus tarp plytų vietomis buvo įmūryta plokščių čerpių fragmentų. Pamatas tęsiasi žemiau projektinio 1,7 m gylio, jo apačia nepasiekta.

Statiniai M4 ir M8 naudoti iki pat XX a. Tarp arkinio pamato M8 ir pastato liekanų M4 40 cm gylyje atidengtas 1,5x0,8 m dydžio mūro fragmentas M5 (1–3 pav.). Jis suformuotas iš rausvos ir gelsvos spalvos 26x14x6 cm dydžio plytų ir akmenų, rištų kalkių skiediniu. Išlikęs mūro aukštis – 40 cm. Konstrukcijos liekanas reikėtų priskirti XVIII–XIX a. Prieš statant šią konstrukciją, jai suformuotas iki 40 cm storio piltinio smėlio paklotas. Žemiau jo, nuo 80 cm gylio, didžiojoje perkasos dalyje susiformavęs iki 20 cm storio humusingas pilkas sluoksnis su smulkiomis griuvenomis. Po juo glūdi rusvo molingo ir pilko grunto horizontas, kuriame rasta XVI–XVII a. polichrominės ir žalios glazūros koklių fragmentų, buitinės keramikos. Šiame horizonte ties 1–1,1 m gyliu aptiktas statinio fragmentas M6–M7 (1, 2 pav.). Tai 2,7 m ilgio plytų sienos, orientuotos ŠR–PV kryptimi, fragmentas M6 ir prie jo iš Š pusės prigludusios arkos fragmentas M7. Apie 50 cm pločio arka stovėjo statmenai sienai, ŠV–PR kryptimi. Sienos ir arkos plytos rausvos spalvos, rištos moliu. Jų matmenys: 20x7, 14x6, 28x6 cm, vyrauja 14x6 cm matmenų plytos. Mūro apačia nepasiekta, ji yra žemiau projektinio 1,8 m gylio. Statinio liekanas M6–M7 reikėtų priskirti XVII–XVIII a.

2 pav. Perkasa 1, arkinio pamato fragmentas M8, vaizdas iš R pusės. D. Antropikaitės nuotr.

Fig. 2. Trench 1, arched foundation fragment M8, as seen from the E

Žemiau XVIII a. arkinių pamatų M8 1,7 m gylyje fiksuotas akmenų grindinio fragmentas. Grindinys apardytas statant pamatus, jį reikėtų priskirti XVII a. Išlikęs iki 70 cm pločio (ŠV–PR kryptimi) jo fragmentas. Grindinys suformuotas iš 8x6–12x12 cm dydžio akmenų. Grindinio fragmento R pakraštyje buvo dideli, 25x40–40x40 cm, akmenys, tai greičiausiai grindinio (kelio) R riba.

3 pav. Statinių liekanos M5 (viršuje) ir M6–7, vaizdas iš Š pusės. D. Antropikaitės nuotr.

Fig. 3. The remains of structures M5 (on top) and M6–7, as seen from the N

Į V nuo arkinio pamato M8, šaligatvio dalyje, iki 1,2 m gylio fiksuotas XX a. šviesiai pilkas žvyringas sluoksnis, suformuotas tiesiant kabelius. Po juo slūgso iki 10 cm storio suplautinio smėlio sluoksnis, žemiau – pilkas smėlingas sluoksnis be radinių, fiksuotas iki projektinio 1,8 m gylio. Tuo tarpu perkasoje, gatvės dalyje, po trinkelėmis ir skaldos sluoksniu, iki pat projektinio 1,8 m gylio glūdi piltinis XX a. pilkas gruntas su smėlio priemaišomis, suformuotas klojant magistralinį tinklą. Ties perkasos dugnu 1,8 m gylyje atidengtas senas vamzdis.

Vilniaus gatvės V pakraštyje, važiuojamojoje dalyje žvalgytame 2x1 m dydžio plote 2 po trinkelėmis ir skaldos sluoksniu iki 1,4 m gylio glūdi XX a. supiltinis žvyringas gruntas. Žemiau fiksuotas sąnašinio smėlio ir pilko grunto sluoksniai be radinių. Po jais, ties 2,2 m gyliu pasiektas įžemis.

Vilniaus St. 28

In 2015, a survey (a total of roughly 39 m^2) and excavation (one 14.3 m^2 trench) were conducted in the square at the corner of Vilniaus and Liejyklos Streets in Vilnius. A 17th–20th-century cultural layer was recorded. A 20th-century fill layer was recorded in a monitored service trench that was up to 30–60 cm deep in the S and central parts of the square. The remains of 19th–20th-century buildings demolished in the mid-20th century were unearthed. 18th–19th-century stone paving and the remains of structures from a similar period were recorded in the central and W parts of the square.

During the excavation in the W part of the square, a 17th–20th-century layer was excavated down to the planned depth of 1.7–1.8 m near Vilniaus Street. The remains of 18th–19th-century structures were discovered from a depth

of 20 cm. In the 17th–18th-century horizon, the remains of an earlier masonry structure were unearthed at a depth of roughly 1 m (Figs. 1–3). A fragment of possibly 17th-century stone paving was recorded at a depth of 1.7 m.

In the carriageway of Vilniaus Street, mostly 20th-century fill soil was recorded during the excavation and survey. In places, a layer of alluvial sand and grey soil without finds lay under it at a depth of 1.2–1.4 m. Below that, natural soil was reached at a depth of 2.2 m.

Linas Girlevičius, Valdas Vainilaitis

Didžioji gatvė 7

2015 m. buvo tęsiami 2014 m. pradėti (žr. *ATL 2014 metais*, V., 2015, p. 381–384) archeologiniai tyrimai sklype Didžioji g. 7 ir pastate – vadinamuosiuose Pacų rūmuose (UK 674) bei namo rūsiuose (UK 1051). Tirtos vietos yra Vilniaus senamiestyje (UK 16073), patenka į Vilniaus senojo miesto vietos su priemiesčiais (UK 25504) teritoriją. Numatoma remontuoti, restauruoti sklype esančius pastatus, pastatyti naujus kiemo korpusus.

Pastate, kur buvo numatyti gana didelės apimties žemės kasimo darbai, atlikti archeologiniai tyrimai (1 pav.). Dviejose esamose rūsio patalpose, kuriose planuota pažeminti grindų lygį, žemės kasimo darbų metu atlikti žvalgymai. Pusiau užverstoje rūsio ŠV patalpoje tokie

1 pav. Archeologinių tyrimų vadinamuosiuose Pacų rūmuose situacijos planas: 1 – pastato kontūras I aukšto lygyje; 2 – numatomų įrengti rūsio patalpų vietose atlikti tyrimai; 3 – tirtos esamos rūsio patalpos; 4 – 2014 m. pastate tirti šurfai. L. Girlevičiaus brėž.

Fig. 1. Situation plan of the investigation in the so-called Pacas palace: 1 – the building's contours at the ground floor level; 2 – investigations conducted at the sites where basement rooms are foreseen; 3 – existing basement rooms that were investigated; 4 – test pits excavated in the building in 2014

